

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

22 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii:

Svetlana Filincova
Maria Ghervas, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Leșanu Maria, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a BC „ProCredit Bank” SA împotriva Mariei Leșanu și Andreiciuc Valentin privind încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015, prin care a fost restituită cererea de apel,

C O N S T A T Ă :

La 20 ianuarie 2014, BC „ProCredit Bank” SA a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Leșanu și Andreiciuc Valentin, prin care solicită încasarea datoriei, inclusiv din contul bunurilor ipotecate.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 13 noiembrie 2014, acțiunea înaintată a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea în mod solidar de la Andreiciuc Valentin și Leșanu Maria în beneficiul BC „ProCredit Bank” SA datoria în sumă totală de 116 180,9 dolari SUA, transmiterea silită din posesia Mariei Leșanu în posesia BC „ProCredit Bank” SA, pentru a fi vândut în contul stingerii datoriilor, următoarele bunuri: bun imobil cu nr.cadastral 0300303.272, ce constă din ½ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,026 ha, împreună cu toate construcțiile accesorii amplasate pe acest teren, inclusiv ½ cotă-parte din casa de locuit individuală cu nr.cadastral 0300303.272.01, cu suprafața de 72,3 m² și construcție accesorie cu nr.cadastral 0300303.272.02, cu suprafața de 13,5 m² – bunuri amplasate în mun. Bălți, str-la Rudnev, 19 și care aparțin cu drept de proprietate Mariei Leșanu.

La 16.12.2014, Maria Leșan a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului și casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Bălți din 13 noiembrie 2014.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2015, nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat termen apelantei pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 25 000 lei, pînă la data de 25 martie 2015.

La 19 martie 2015, apelanta Maria Leșanu a solicitat scutirea de la plata taxei

de stat la înaintarea cererii de apel, invocând în acest sens situația materială dificilă.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 martie 2015, cererea de scutire de la plata taxei de stat depusă de Maria Leșan a fost respinsă, cu acordarea unui termen suplimentar pentru plata acesteia pînă la data de 09 aprilie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015 a fost restituită Mariei Leșanu cererea de apel cu toate documentele anexate.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, menționînd că apelanta, fără motive întemeiate, în termenul stabilit de instanță, nu a lichidat neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2015 și 26 martie 2015.

La 14.04.2015, Leșanu Maria a înaintat instanței de recurs cerere de scutire integrală de la plata taxei de stat, invocînd situația materială precară, precum și înrăutățirea stării sănătății.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la temeiul de restituire a cererii de apel – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, Colegiul constată că apelanta la depunerea apelului împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălți din 13.11.2014, nu au prezentat apelul motivat și dovada de achitare a taxei de stat, iar instanța de apel prin încheierea din 23.02.2015 și 26.03.2015 i-a acordat termen pentru înlăturarea acestor neajunsuri, iar ulterior a restituit cererea de apel.

La adoptarea încheierii recurate instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) CPC, adică a restituit cererea de apel, deoarece apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Astfel, Colegiul constată legalitatea încheierii recurate, deoarece apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, în speță nu au prezentat în termenul stabilit dovada de plată a taxei de stat.

Potrivit art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Prin urmare, dreptul apelantei de a depune dovada de plată a taxei de stat, a expirat la 09.04.2015.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) CPC, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(2) Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură poate fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În acest sens, instanța de apel corect a conchis că, apelanta este ținută să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea ori interpretarea viciată a prevederilor legii.

În același timp, instanța de recurs constată că recurenta Leșanu Maria nu a invocat argumente ce țin de restituirea apelului, ci doar referitoare la scutirea integrală de la plata taxei de stat.

Astfel, Colegiul menționează că Leșanu Maria a înaintat deja această cerință în instanța de apel, care a fost respinsă din motivul neconfirmării stării financiare la momentul înaintării apelului, iar careva argumente vis-a-vis de această soluție, recurenta nu a invocat.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere obligația părților de a se conforma dispozițiilor instanței de apel, sub sancțiunea restituirii apelului.

Astfel, în cauza *SRL Tudor-Comerț vs. Moldova*, Curtea a reiterat că articolul 6 §1 nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărîri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci cînd dreptul intern prevede un drept la apel, atunci procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. Curtea a constatat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărîrilor instanțelor de fond, instanța de apel este în drept să limiteze dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde legislației în vigoare.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (*Tolstoy –Miloslavsky vs. Regatul Unit*), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurentă în cererea de recurs.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Leșanu Maria.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a BC „ProCredit Bank” SA împotriva Mariei Leșanu și Andreiciuc Valentin privind încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Iuliana Oprea